

EEEH Dergi

Eşit, Erişilebilir, Engelsiz Hayat

Sayı: 73

Mart 2020

Editör: Meral Sözen.

Yazım Denetimi: Gülcan Altun, Canan Çam Yücel.

Web Sorumlusu: Can Deniz Balkaya, Ramazan Derin.

Sosyal Medya Sorumlusu: Dilek Başar Açlan.

Yayınlayan: Engelsiz Erişim Derneği.

İletişim Bilgileri:

Web: <http://eeeh.engelsizerisim.com>

E-posta: eeehdergi@engelsizerisim.com

Facebook: www.facebook.com/eeehdergi

Twitter: www.twitter.com/eeehdergi

Youtube: www.youtube.com/channel/UCYxPXYFBI1mOlsPKTcuFafw

İçindekiler

EDİTÖRDEN	1
DOĞUM GÜNÜ ÖYKÜSÜ	3
BİR OKUYUCUYU YAKINDAN TANIMAK - MEHMET BULUT	5
BEBEĞİMİ BEKLERKEN	9
ENGELLİNİN ÇOCUĞU DA ENGELLİ GİBİ OLMALI.....	11
AHH KİMSENİN VAKTİ YOK DURUP İNCE ŞEYLERİ ANLAMAYA	13
Sakatlık.....	Yeni Bir Tarih
15	
BÖLÜM 5: Bir Sesi Keşfediş	15
SİZ HİÇ BÖYLE BALE İZLEDİNİZ Mİ?	23
KULLANIMI KOLAY VE ÜCRETSİZ BİR MEDYA DÖNÜŞTÜRÜCÜ	26
SAĞLIĞINIZI KORUMAK İÇİN ÇORBA İÇİN	29
6. BEYAZ BASTON VE ERİŞİLEBİLİRLİK FESTİVALİNDEN İZLENİMLER	5 33

EDİTÖRDEN

Ve karşınızda 73. sayısıyla EEEH Dergi!

Köklü bir dergi olma yolunda ilerlemenin gururu, bahar mevsiminin getirdiği canlılıkla birleşti ve cıvıl cıvıl bir sayı ortaya çıktı! Hazır enerjimiz bu kadar yükselmişken sözü fazla uzatmadan yeni sayıda neler var hemen bakalım:

Önceki sayımızda doğum günümüzü okurlarımızla Teamtalk üzerinden bir araya gelerek kutlayacağımızı duyurmuştuk. Yoğun bir okur katılımının yaşandığı buluşmamızda oyunlarla, söyleşilerle, yarışmalarla oldukça keyifli bir akşam geçirdik, hep beraber doyusya eğlendik.

Kaçıranlar ve yeniden okumak isteyenler için ilk çevrimiçi doğum günü kutlamamızdan satır başları:

İlk olarak, yazılarımızın hazırlanış sürecini okurlarımızın da deneyimlemesini istedik ve her cümlesi farklı bir katılımcıdan çıkan doğaçlama bir öykü oluşturduk. Öyküde kahramanımız doğum günü partisine gitmek üzere evden “kalkar” ve olaylar gelişir.

Gecenin sonunda okurlarımıza EEEH Dergi’de toplam kaç yazı yayınlandığını sorduk ve dergimizde önceki sayımızla birlikte tam 695 yazı yer aldığını bilen okurumuz Mehmet Bulut’la bu sayı için kısa bir röportaj yaptık.

EEEH Dergi’nin doğuşunda itici güç olan toplumsal önyargılar, kör bir anne adayının doğuma hazırlık sürecini gölgeleyebiliyor. Dilek Başar Açlan, kızı Ela Hipatya’yı beklerken karşılaştığı tutumları bizlerle paylaşıyor.

Toplumumuz engelli ebeveyn-sağlıklı çocuk ilişkisinde rolleri değiştirmeye pek hevesli.

Konuk yazarımız İbrahim Akıncı, anne-babası engelli olan çocukların çocukluğunu yaşamasının önündeki engellere dikkat çekiyor.

Toplumsal dayatmalar demişken, yazarlığa kısa bir mola veren Burak Sarı’nın dönüşü muhteşem oldu. Kendisi her zaman olduğu gibi bu yazısında da keskin kalemiyle normları bozguna uğrattıyor.

Bu normlar hep böyle miydi? Biz büyüdükçe mi kirlendi dünya? Bundan yaklaşık 200 yıl önce sakat olmak nasıl bir deneyimdi? Tüm bu soruların cevabı Bahar Turan'ın çevirisinde.

Tarihte cevabı bulunamamış sorular da var elbet. Mesela sanat sanat için midir, yoksa toplum için mi? Fındıklı Rotary Kulübü, Sesli Betimleme Derneği ve İstanbul Devlet Opera ve Balesi'nin birlikte düzenlediği sesli betimlemeli bale gösterisi, sanatın herkes için olduğu mesajını veriyor. Bu etkinliğe katılan Nurşen Sunar Korkmaz, izlenimlerini aktarıyor.

Sesli betimleme yoluyla görsel öğeler sözlü metinlere dönüştürülüyor. Peki, bilgisayar ortamında videoları ses dosyasına nasıl dönüştürebiliriz? Format Factory programıyla bundan çok daha fazlası yapılabiliyor. Programın nasıl kurulacağını ve nasıl kullanılacağını öğrenmek için bilişim köşemize göz atın. Aman ha, programı indirirken virüs bulaştırmayın!

Yalnız bilgisayar virüslerine karşı değil, şu sıralar etrafta kol gezen Corona virüsüne karşı da tedbiri elden bırakmamak lazım. "Corona virüsten korunmak için paça çorbası için diyen Canan Karatay'dan neyim eksik?" diyen Gülcan Altun bize nefis bir çorba tarifi veriyor.

Son olarak, dergimizin olmazsa olmazı festival köşemize katılımcıların içten paylaşımları damgasını vuruyor. Siz de sitemizde yer alan konuk yazarlık başvurusu bölümünden izlenimlerinizi gönderebilirsiniz.

Bu sayıda da bizden bu kadar. Gelecek ay yeni sayımızda tekrar buluşmak üzere, esen kalın.

DOĞUM GÜNÜ ÖYKÜSÜ

Yazan: Katılımcılar

Düzenleyen: Meral Sözen

Sayı: 73, Mart 2020

Aşağıda okuyacağınız kısa öykü, altıncı yaş buluşmamıza katılanlarla birlikte oluşturduğumuz bir doğum günü hatırasıdır. Her bir cümlesi başka bir kişiye ait olan, doğaçlama bir hikayedir. Farklı bir kişinin eklediği her bir cümleyle bambaşka yönlere savrulan öykümüzü oluştururken biz çok eğlendik, bakalım post modern esintiler taşıyan öykümüz sizi de gülümsetecek mi?

DOĞUM GÜNÜ

Akşamki doğum gününe gidip gitmeme kararsızlığı içinde, oflaya puflaya evden kalktım.

Gideceğim yer erişilebilir olacak mıydı, kendimi rahat hissedebilecek miydim, insanların davranışları beni rahatsız edecek miydi?

Bu sorular üzerime hücum ederken, her an fikrimi değiştirmekten korkarak, adeta koşar adımlarla, otobüs durağına doğru ilerledim. Kendimi ilk gelen otobüsün içine attım. Otobüsün nereye gittiğini bile sormamıştım. Ama olsundu, nereye giderse gitsindi, hava zaten kapalı ve pusluydu. Doğum günü partisine gitmesem bile, toplu taşıma aracı beni nereye götürürse kendimi oraya sürükleyecektim.

Nereye gittiğini bilmediğim bu otobüs, gittikçe kalabalıklaşıyordu. Derken, omuzunda derin bir acı hissettim. Bu anlam veremediğim acının etkisiyle bir anda önüme gelen ilk durakta indim fakat burası yanlış ve alakasız bir yerdi. Nerede olduğumu bilmiyordum ve hangi tarafa yöneleceğime karar vermeden indiğim yerde bir süre hareketsiz kaldım.

Hemen biri gelip koluma yapıştı, “Bacım nereye?”

“Yüreğimin götürdüğü yere!” dedim. “Yüreğimizin götürdüğü yere birlikte gitsek olmaz mı?” diye sordu. “Benim yüreğimin götürdüğü yerde, senin yerin yok” diye tersledim. Tam o anda yoldan geçen bir arabadan yüksek sesle bir Demet Akalın şarkısı çalıyordu.

O sırada yüzümü, burnuma gelen deniz kokusuna doğru çevirdim. Yanımdaki adam, “Şu güzel deniz kenarında bir çay içebilir miyiz?” dediğinde, onun hala orada olduğunu anladım. Adam, aramızdaki diyalogu sürdürmek istiyor ve bana ısrarla şu kritik soruyu soruyordu: “Hanımefendi, yüreğiniz tam olarak nereye gitmek istiyor?” Bu arada ben de kendi kendime soruyordum, yüreğim gerçekten nereye gitmek istiyordu? Doğum günü partisine mi, yoksa bana “bacım” diyen bu kişiyle çay içmeye mi? Ben kendimin nereye gittiğini biliyor muyum ki, yüreğimin nereye gittiğini bileyim.

Kendi kendime nereye gitmek istediğimi sorgularken, bir anda cevap verdim, “Çay içmek istemiyorum çünkü çay benim mideme dokunuyor.”

Böylece, “bacım” diyen adamla birlikte Starbucks’ın yolunu tuttuk. Starbucks’a giderken kahvenin McDonald’s’ta daha ucuz olduğunu söyledim. Ancak adam, “Ben McDonald’s’tan anlamam, lahmacuncuya gidelim” diyerek yeni bir teklifle yönümüzü değiştirdi.

Kahveden, lahmacuna geçişimiz hayli hızlı olmuştu. Kendimi içinde bulduğum çelişkiler ağı öyle büyüktü ki, bu doğum gününe katılıp katılmama stresi beni öylesine ele geçirmişti ki, rüzgar nereden eserse, oraya savrulacak durumdaydım. İşte şimdi hiç tanımadığım biriyle lahmacun yiyorduk. Bu arada fark ettik ki yine hiç tanımadığımız bir adam, bizim hesabımızı Ödemiş. O sırada lahmacuncuda çalan şarkı bir anda dikkatimi çekti, “Dün gece hiç tanımadığım birine sırf sana benziyor diye merhaba dedim.” İçimden eşlik ettim şarkıya, “Dün gece hiç tanımadığım birilerinin, sırf kör diye, hesabını ödedim.” Aynı anda zihnimde bir ampul yandı, “Madem lahmacunu bedavaya getirdik, pastayı da bedavaya getirelim.” Tam bu anda yüreğimin gitmek istediği yerin doğum günü partisi olduğuna karar verdim.

Yabancı adamı, doğum gününe davet ettim. Dedim ki: “İnsan, insana yabancı olamaz. Ben o partiye yabancı değilim, siz bana yabancı değilsiniz, doğum günümüzü beraber kutlayalım.” Doğum gününe birlikte gittik, müthiş bir parti oldu. Bundan sonra, sonsuza kadar mutlu, mesut ve eşit yaşadık.

BİR OKUYUCUYU YAKINDAN TANIMAK - MEHMET BULUT

Röportaj: Can Deniz Balkaya

candenizbalkaya96@gmail.com

Sayı: 73, Mart 2020

Bize kendinizi tanıtır mısınız? Kimsiniz, ne iş yaparsınız, bu zamana kadar neler yaptınız, hobileriniz?

Ben, Mehmet BULUT, Tarih öğretmeniyim. Daha önce, dört buçuk yıl Adnan Menderes Üniversitesi'nin Engelli Birimi'nde çalıştım. Engelli Birimi'nde çalışmamın temel sebebi, özgür kişiliğim ve engelli insanların bağımsızlığına verdiğim önemden kaynaklanıyor diyebilirim. Sosyal modele uygun olarak engelliliği, “yetisel bir farklılık” şeklinde değerlendiriyorum. Şimdiki mesleğim öğretmenlikle ilgili iki saate yakın bir röportaj yaptım İzmir'in yerel bir gazetesi olan İlk Ses Gazetesi'nde. Merak eden okuyucularımız, öğretmenlikle ilgili düşüncelerime oradan ulaşabilirler. Hobilerime gelince, hatıra ve kültür tarihi kitapları okumayı seviyorum. Üniversite hayatımda keşfettiğim bir ilginçlik daha oldu: dil öğrenmek. Orta seviye İngilizce, b1 seviyesinde İspanyolca biliyorum ve şu an İzmir İl Halk Kütüphanesi'nde gönüllü bir hocamdan Fransızca öğreniyorum. Haftada iki defa tandem bisiklet turlarına katılıyorum. Yazları, arkadaşlarımla kampa gidiyorum zaman zaman. Yani, benim hobim yaşamak. Yapmak istediklerim ise, daha çok spor yapabilmek. Yüzmeyi iyice öğrenmek istiyorum mesela.

Bu zamana kadar yaptıklarımızdan erişilebilirlik açısından sizi en çok zorlayan şey ne oldu?

Bence erişilebilirlik konusunda hepimizi çok zorlayan temel durum, toplumun bizi zorla kafasındaki bir kalıba sığdırmak istemesi. Kişisel farklılıklarımız yok sayılıyor ve birkaç engelli kişiye bakılarak, engelli topluluğu hakkında yargılar oluşturuluyor. Bu, çok büyük bir sıkıntı. Mesela; daha önce engelli bir kişi, bir işi yapmayı başaramamışsa, hiçbir engellinin aynı işi yapamayacağı düşünülüyor. Yetisel farklılıklar ve aynı eylemi gerçekleştirme motivasyonu yok sayılıyor. Çünkü, biliyorsunuz başarmanın önemli bir unsuru da motivasyon ve mücadeledir. Bunun dışında, ülkemizle ilgili dileklerim de var; mesela; en entelektüel kişilerden oluşan topluluklar da dahil olmak üzere, engelli kişilere sosyal dışlama uygulanıyor

zaman zaman, farkında bile olmadan. Ümit ediyorum, bu durum tamamen yok olur. Erişilebilirlikle ilgili ülkemizde olumlu örnekler de yok değil. Umarım olumlu örnekler, olumsuzlara örnek olur ve daha erişilebilir bir Türkiye'de yaşarız en yakın zamanda.

Bu zamana kadar hangi şehirlerde yaşadınız?

Şimdiye kadar Kilis'te, Gaziantep'te, Aydın'da, Bursa'da ve farklı şehirlerde 2-3 ay gibi çok kısa dönemli yaşadığım oldu.

Bu şehirleri erişilebilirlik açısından kıyasladığınızda, nasıl bir tablo ortaya çıktı?

Kilis'te SODES Projesi kapsamında şehir merkezinin tamamına sarı çizgi yapılmıştı; bu çizgiler çok kullanışlıydı.

Antep'te özellikle şu aralar şehir içi toplu taşımayla ilgili tamamen erişilebilir çok güzel bir uygulama geliştirdiler.

Ben Aydın'da yaşarken, çok büyük bir erişilebilirlik düzenlemesi dikkatimi çekmedi. Genel olarak, burası küçük ve kendi halinde bir şehir. Yalnız o dönem, üniversitede çok güzel işler yapmıştık. Hâlen Adnan Menderes Üniversitesi'nin web sayfasında, benim dönemimde yaptığımız çalışmalar ve hazırladığım yazılar duruyor. Web sayfasını incelediğinizde, zaten bunu göreceksiniz. Yine Üniversite'de 14. Engelsiz Üniversiteler Çalıştayı'nı, güzel bir şekilde yapmıştık ben orada çalışırken.

Bursa ile ilgili sokakta pek fazla görme engelli görmedim. Metro ve tramvaydaki anons sistemi çok işe yarıyor ama benim yaşadığım 2017 yılında otobüslerde sesli anons sistemi yoktu.

İzmir, benim kendimi bulduğum bir şehir olarak söylenebilir. Tabii ki burada erişilebilirlik açısından çok eksiklikler var. Mesela, hâlen otobüslerde sesli anons sistemi yok. Birçok kavşakta, ışıklarda sesli uyarı sistemi bulunsa da; bunu tamamen kısıyorlar ve biz görme engelli yayalar, devletin bizim için yaptığı bu yatırımlardan faydalanamıyoruz. Düşünün, bir görevlinin bilinçsizce yaptığı bir davranış, şehirde yaşayan yüzlerce görme engellinin hayatını olumsuz etkiliyor. Umarım, sesi kapatılan ışıkların seslerini tekrar açarlar.

İzmir'de kendimi bulmamın esas nedeni, şehir içerisinde birçok noktayı gezip tanımış olmam ve şehrin sosyal yaşamının engelli insanları da kısmen kapsayacak bir şekilde daha geniş olması. Engellilerin bir şekilde dışlandığını düşündüğüm ortamlar da var tabii.

EEEH Dergi ile nasıl ve ne zaman tanıştınız?

EEEH Dergi'yi neredeyse kurulduğu yıllardan bu yana takip ediyorum. Sırasıyla dergideki bütün yazıları okumasam da o ay yayınlanmış yazılar içerisinde başlığı ya da tanıtımı dikkatimi çeken yazıları okuyorum. Bazen engellilikle ilgili araştırmalarımda da EEEH Dergi yazılarının karşısına çıktığı oluyor. EEEH Dergi yazıları her zaman iyi bir kaynaktır benim için.

EEEH Dergi'de sizi özellikle etkileyen bir yazı var mı, neden?

EEEH Dergi'de, beni bir diğerinden daha fazla etkileyen bir diğer yazı olmadı. Çünkü burada okuduğum her yazı engellilik alanında müthiş genişletiyor ufku. Engin Yılmaz'ın yazılarından mikrosaldırıcılık ve sağlamlığı öğrendim. Adem Vural'ın yazıları her zaman daha günlük hayata yönelik çözümler üreten yazılar olarak geldi bana. Mesela en son, müzelerde erişilebilirlikle ilgili araştırma yaparken gördüm Adem Abi'nin EEEH Dergi'deki yazısını. Yine Beyza Ünal'ın mesela 63. sayıdaki yazısı, ücreti ödenmiş bir kişisel asistanla bağımsız yaşamın da mümkün olacağını gösteriyor bize.

Normal olayım dediniz mi hiç? İşte o zaman Sevgi Mart'ın 61. sayıdaki yazısını okuyun.

EEEH Dergi sizce okurların hayatında nasıl bir role sahip?

Bence EEEH Dergi'yi özellikle engellilik araştırmaları yapacak olan akademisyenler ve engelli öğrencisi olan öğretmenler okumalıdır. Engelli öğrencisi olan öğretmenler okumalıdır çünkü bu sayede çok daha iyi yönlendirebilecekler engelli öğrencilerini. Bu derginin, okuyucularını nasıl etkilediği sorusuna gelince; engelliliğe bakış açısı konusunda çok geliştiriyor ufku. Yalnız ben bu dergiyi özellikle de engeli bulunmayan, yönlendirici konumundaki insanların takip etmesini isterdim. Engelli çocuğu olan ebeveynlere de öneriyorum EEEH Dergi'yi okumalarını.

sizce EEEH Dergi, bundan sonraki hayatında nelere odaklanmalı?

Ben EEEH Dergi'nin yazarlarını, yazılarını ve yazarlarının engelliliğe bakış açısını çok beğeniyorum. Bence bu, bu şekilde devam etmeli. Derginin okuyucusu azalır ya da artar, bunlar önemli değil bence. Önemli olan, derginin Türkiye'de engelliliğe bakış açısı konusunda getirdiği farklı model. Bu, bir tarzıdır ve yıllar içerisinde gelişerek devam edecektir.

Bu sorular dışında okurlarımıza iletmek istediğiniz bir başka mesaj var mı, varsa bu nedir?

Son olarak, gelecekte ücretli, ücretsiz tüm dergilerin profesyonel bir şekilde Braille Alfabeti'yle de hazırlanmasını diliyorum. Nasıl ki gören insanlar ücretini verip abone oldukları dergileri alıp okuyorlarsa; biz görme engelliler de istediğimiz dergiye abone olup dergilerin Braille Alfabeti'yle yazılmış formatını okuyabilmeliyiz. Belki de bu, çok daha gelişmiş ve fiyat olarak da daha ulaşılabilir Braille ekranlarla ileride mümkün olacaktır.

Sabırla beni okuyan tüm okuyuculara ve EEEH Dergi ekibine teşekkür ediyorum.

BEBEĞİMİ BEKLERKEN

Dilek Başar Aclan

dilek.basar55@gmail.com

Sayı:73, Mart 2020

Hamileliğinizi ilk öğrendiğinizde ne hissettiniz? Bir hastanede ya da sağlık ocağında çocuğunuzun sesinden önce kalp atışlarını duyduğunuzda, nasıl bir heyecan yaşadınız? Tüm bu güzel anıların yanı sıra maalesef hafızamızda nahoş izler de yer alabilmekte.

Hepimiz sağlıklı bir doğum ve çocuğumuzu doğduğu zaman kucağımıza alacağımız günü hayal ederiz. Ne yazık ki biz o zamanı beklerken, hayatın her alanında yaşadığımız sıkıntılar doğum zamanı da peşimizi bırakmaz. Birazdan yazacaklarımı, belki benim gibi yaşayanlar olmuştur. Yok, olmadıysa şanslısınız.

Hamileliğimde rutin kontrollerimi devlet hastanesinde çok sevdiğim doktorum takip etti. Gittiğim hastanede hafta sonu doğum olmadığı için bana olası durumlar için başka bir doktor daha araştırmamı söyledi. Hiç istemesem de öyle olması gerektiği ve bende bu şans varken doğumum hafta sonuna falan denk gelir diye doktor araştırmaya başladım. O kadar çok özel hastane var ki, hangisine gitsem bilemedim. Ama hastane ve doktor ararken öncelikli tercihim körlüğümü ön planda tutmayan bir hekim bulmaktı. Alanında uzman olmasını söylemedim çünkü hepimiz zaten onlara dikkat ederek doktor seçimlerimizi yaparız.

Bir öneri üzerine bir hastanedeki kadın doğum doktoruna randevu alıp gittim. Referans da aldığım için her şeyi detaylı bir şekilde konuşup doğum ile ilgili beklentilerimi anlatıp memnun olarak ayrılacağımı düşündüm. Maalesef işler hiç düşündüğüm gibi gitmedi. Kendi doktoruma giderken “Normal doğum yapamazsın.” diye bir şey konuşmamıştık. Muayeneye gittiğim zaman, önce doktorum, neden kör olduğumla başladı sorulara. Tabii ben de içimden, “Acaba ben kadın doğum yerine, göz doktoruna mı geldim?” diye geçirdim. Körlük soruları bitti, arkasından boyumun kısalığı gündeme geldi. Doktoruma göre boyum kısa olduğu için normal doğum yapamazmışım. Bunun bir bilimsel açıklaması var mı bilemiyorum. Ama çevremde normal doğum yapanların çoğunun boyu kısa. Ben artık doktorun işi yokuşa sürdüğünü düşünmeye başladım. İnanın böyle bir şeyle karşılaşabileceğimi düşünmediğim için çok büyük hayal kırıklığına uğradım. Tabii hiçbir zaman çenemi tutamam. Oradan ayrılırken, doktorla ilgili bütün olumsuz düşüncelerimi kendisine söyledim.

Daha önceden de bir iki arkadaşımın kör olduğu için normal doğum yapamayacağını falan duymuştum. Başıma öyle bir şey gelmez diye düşünmüştüm. Yanılmışım.

Bir iki doktor daha gezdikten sonra, neyse ki sadece mesleğiyle ilgili bir hekim buldum. Her şeyi ayrıntılı bir şekilde konuştuk.

Gerçekten sağlığımla olumsuz yönde etkileyen bir durum olsaydı, söylediklerini anlayabilirdim. Öyle bir durum yokken, neden insanları gereksiz yere strese sokuyorlar anlamıyorum. Hayat yeterince zaten zor. Üstüne bu olaylar tuzu biberi oluyor. Eminim benim gibi hastaneye farklı branşlar için gidenler, doktoru körlüğünü sormaya başlayınca, “Göz doktoruna mı geldik?” diye düşünüyordur. Hamilelikte hormonlar tavan yaptığı için bu olaylar insanı gerçekten sinirlendiriyor. Her zaman bu sıkıntıları yaşıyoruz. Bir yere gidiyorsun, bu seferlik körlük değil de farklı bir şey konuşulsun ya da sorulsun. Yok illa körlük önüne çıkıyor. Bir de yakınımızdan biriyle doktora gittiysek, insanı rezil ediyorlar. Zaten insanlara normal doğum yaptığını söyleyince, “Nasıl yaptın?” diye saçma sapan sorularla muhatap oluyorsun. Bir de doktorun yanına onları götürdüğümüzde, insan daha çok utanıyor.

Bu tür sıkıntılarla karşılaştığımda her zaman şunu sorguluyorum. Bizim körlüğümüz mü yoksa insanların körlüğe bakış açıları mı bizi yoruyor? İnanın beni yoran körlük değil, insanların tavırları. Keşke bu tür durumlara maruz kalmasak.

Ben, sizlere yaşadığım bir olayı anlattım. Benim gibi umarım hiçbiriniz bu durumlara maruz kalmazsınız.

İster kör olsun, ister gören biri olsun, hiç fark etmez. Her doğum, kişiye özeldir. Bana “Normal doğum yapamazsın.” diye söyleyenlere inat, hem kör biri hem de boyu kısa biri olarak kendi isteğim ve hür irademle normal doğum yaparak minik kuşum Ela Hipatya'mı kucağıma aldım. Hepinize sağlıklı ve engellenmediğiniz bir doğum dilerim.

ENGELLİNİN ÇOCUĞU DA ENGELLİ GİBİ OLMALI

İbrahim Akıncı

simerenya1986@gmail.com

Sayı: 73, Mart 2020

Merhaba değerli okurlar. Ben İbrahim Akıncı.

Dikkat ve ilgi ile takip ettiğim EEEH Dergi’de yazılarımla zaman zaman sizlerin karşısında olmaya karar verdim. Bu dergiye Ankara’dan yazıyorum. Memurum. Evliyim. Bir kızım var. Kendimi kısaca tanıttıktan sonra artık yazıma geçebilirim.

Engellinin Çocuğu da Engelli Gibi Yaşamalı

Ben; bir çocuğun anne ya da babasıyla yolda yürürken kıpır kıpır, çocukça hareketler yapması gerektiğini savunurum her zaman... Kızım da bu koda göre yetişti. Kaldırımında elimizi bırakır ama yolda mutlaka tutar ya da biraz uzaklaşınca bilgi verir, “Şuradayım” ya da “Şunu yapıyorum” diye. Nedense; bu tarz durumlar, sağlamcı düşünenerce yadırganıyor.

Yaşadığım birkaç olayı anlatmak istiyorum.

Kızımınla parktayız. Benden 50 - 60 metre uzakta oynuyor. Birileri kızıma sesleniyor, “Babanı neden bıraktın? Sakın ha ayrılma babandan.” Ben de hemen diyorum, “Bilgim dahilindedir, bir sorun yok.” Bu çocuk parkta oynamak yerine, beni mi gözetmeli?

Karlı bir günde kızımı anaokuluna götürüyorum. Okulun bahçesinde; kızım, “Baba, sana kar atayım mı?” diye gülererek bağıyor. Oradan okulun stajyerlerinden biri, “Ama babaya yazık değil mi?” diyerek çocukça isteği baltalıyor. Ben de, “At tabii ki, kızım” diyorum. Stajyere de, “Yahu çocuk babası ile kartopu oynuyor, babasına kocaman bir taş atmıyor ki” diye karşılık veriyorum.

Karşıdan karşıya geçerken biri yine haddi olmayarak lafını savuruyor, “Bu kızın acil büyümesi lazım.” Bu kadarını beklemediğim için afallıyorum. “Yani, büyümesi derken?” diye sorduğumda ise, “Sizin eliniz, ayağınız olur; sizi karşıya geçirir.” deyiveriyorlar. Ben de, “O, benim biricik kızım, prensesim. Bizim ne yardımcımız ne de bakıcımız. Tüm çocuklar gibi çocukluğunu yaşayacak.” Sonra şaşkınlıkla, “Ben öyle demek istemedim” vb. arka arkaya

geliyor. Herkes istiyor ki, engelli birinin çocuğunun ne çocukça yaşamaya ne de diğer çocuklar gibi olmaya hakkı olsun. Onlar, ana-babalarının koruyucu meleği olsun. Sevinmek, yolda giderken gülmek, zıplamak onun neyine. Hep mahzun, hep üzgün, tek derdi engelli ana-babası olsun. Çünkü o çocuğun sağlam anne, sağlam babası yok, bir kere oradan kaybediyor.

Yazımı, bir gün böyle aptalca kodların ve düşüncelerin Zihinlerden silinmesi sonucu, engelli veliye sahip olan çocuğa da diğer çocuklara bakılan gözle bakılması temennimle bitiriyorum. Tüm okurlara mutluluk ve esenlikler diliyorum.

AHH KİMSENİN VAKTİ YOK DURUP İNCE ŞEYLERİ ANLAMAYA

Burak Sarı

buraksari2014@gmail.com

Sayı: 73, Mart 2020

Sesler dans ediyor zihnimde. Karmakarışık, gelişigüzel ve korkunç sesler. Yerinden fırlayan kayalar, tuz buz olan bir şeylerin şangırtısı. Dünyanın en büyük, en rahatsız edici ezgilerini korkunç bir uyumla umarsızca seslendiriyor. Zihnimi yönetemiyorum ve en korktuğum şey başıma geliyor. Şarkının kokusu, öldürücü bir virüs gibi genzimi dolduruyor. Soluğum kesiliyor. Şarkı kokar mı, demeyin. Öyle bir kokar ki, ne anlatmak istiyorsa, onun kokusunu saçar. Dinleyici, ne hissetmişse, ne yaşamışsa, yıllar sonra bile onun kokusunu alır aynı ezgiden. Bunu düşününce, irkiliyorum. Yani bu korkunç çürüme kokusu ölene kadar benimle mi olacak? Midemin kusamadığı şeyi zihnim mi saklayacak? Hayır, kabul etmiyorum. Bu korkunç şey her neyse, ona savaş ilan edeceğim. Mücadele edeceğim şeyi tanımak için kulak kabartıyorum. Öğrendiğim her ölçüde değer olarak kabul ettiğim ne varsa, üzerinde tepiniyorlar. Yeniden yaratmayı, var olanı sorgulamayı severim. Değer kutsamak gibi de bir adetim yoktur. Ama bu yapılan, insan yanımı acıtıyor. Zamanla anlıyorum ne olduğunu. Yıllardır olup biten, biriken ne varsa, onun pisliği artık örtülemiyor. İnsani olan her şeye saldırılarını ahlak, değer maskesi altına gizleyenler maskelerini aralamış sadece. Sonuna kadar açılmış ağızlarından çıkan gürültüymüş beni sarsan. Susmamacasına haykırıyorlar şarkılarını. Her yerde, her biçimde. Sınır boylarına toz gibi savrulan insanlara kusuyorlar nefretlerini. Öldürülen bir akademisyene, sokakta yürüyen otizmliye. Nefretle titreşiyor ses telleri. “Ahlak” diyorlar, “değer yargılarımız” diyorlar. Kendilerine öğretilen ne varsa, onu farklı olanın sırtında kırbaç olarak şaklatıyorlar. Kendini hiç sorgulamadan çevresinin tüm yargılarını sahiplenen çoğunluk, farklı olanın üzerinde iktidarını sınıyor. Her Mills, “İktidarın nihai biçimi şiddettir” der. İktidar bir hegemonya aracıdır ve maalesef şiddeti içerisinde barındırır. Yukarıda sözünü ettiğimiz koronun bileşenleri, bu güç kullanımını fazlaca severler. Her ölçülerine, her notalarına sızmıştır. Şiddetin en yakıcı olan örneklerinden birisi ve ona karşı gösterilen tepki, bu yazıyı yazmamın nedenidir.

Otizmli bir genç yolda yürürken, kendisini tekme ve yumruklarıyla ifade eden bir amipin gazabına uğruyor. Sosyal medyada olaya tepki yağıyor. Otizmli çocuğu olan aileler,

sanki suçlu taraf kendileriymiş gibi açıklamalar yapmak zorunda kalıyorlar. Evet, beyninizi bu kadar şişirmemin nedeni bu. Zorbalığa tepki paylaşımlarında genellikle otizmlilerin sevgi dolu olduğuna, nefret gütmediklerine, kimseye zarar vermediklerine vurgu yapıyorlar. İşte gerçek şiddet bu. Çoğunluğa göre farklı olan mağdur da olsa, kabul edilebilir bir yanı olmalı. Bir kadın taciz edilmemek için belli saatte evine gitmeli, bir eşcinsel kendini gizlemeli, bir engelli sevecen ve söz dinleyen olmalı. Evet, gerçek şiddet burada devreye giriyor. O otizmlilik çocuk sevgi dolu birisi olmasa, ne olacak? Bir kadın, bir engelli, bir göçmen zarar görmemek için genelin saçma sapan kalıplarına uymak zorunda mı? Tabii ki değil. Bunun böyle gitmemesi ve yazmadığımız kaderi bozmak için harekete geçmeliyiz. Kısa vadede, kendimizi savunurken genel yargıların arkasına sığınmamalıyız. Ben bu doğada yaşayan bir canlıyım. Hiçbir değer yargısını sahiplenmek zorunda değilim. Dünyada bir kişiyle bile anlaşamayabilirim. Bu, bana karşı uygulanacak şiddeti ve ötekileştirmeyi meşrulaştırmaz. Uzun vadede ise, sorgulama ve yaratıcılığı budanmış herkese başka bir yaşamın da mümkün olduğunu anlatabilmeliyiz. Kendi şarkımızın güçlü armonisini ancak böyle yaratabiliriz. Dünyanın en güzel korosunu kurmak bizim elimizde. Neyse. Çok konuştum yine. Dilim, damağıma yapıştı. Gideyim bir bardak çay alayım da siz de kafa dinleyin.

Kokuları sevda sevda, kavga kavga, yaşam yaşam nefesinizi ferahlatacak şarkılarla kalın.

Sakatlık Yeni Bir Tarih

BÖLÜM 5: Bir Sesi Keşfediş

Çeviren: Bahar Turan

psybahar@gmail.com

Sayı; 73, Mart 2020

Sunucu: Peter White

Akademik Danışman: David Turner

Yapımcı: Elizabeth Burke

www.loftusmedia.co.uk

BBC Radyo 4

31 Mayıs Cuma 13:45

(31 Mayıs Cuma 8'deki Seçme yayının bir tekrarı ile)

SAKATLIK: YENİ BİR TARİH

BÖLÜM 5: Bir Sesi Keşfediş

PETER WHITE

Bu hafta benim için sürprizlerle doluydu, hele ki sakatlığa dair 30 yıl program yaptıktan sonra. Bir kutu içinde kapınıza gönderilen cüceler ya da daha çok birer girişimci olan sakat dilenciler beklemiyordum; fakat belki de bugünkü keşifler benim açımdan en şaşırtanları. Çok az sayıda insanın bildiği bir kitap ve de daha azının okumuş olduğu: 18. yüzyılda sakat olmanın nasıl bir şeye benzediğinin kişisel bir araştırması. Üstüne modern bir bakışla düşünmek isteyeceğimiz anlamlarla dolu ve sakatlık tarihinde bir dönüm noktası olarak ele alınacak bir başlangıç... Kitabın yazarı William Hay bir 18. yüzyıl parlamenteridir. Omurga eğriliği ile dünyaya gelir; deformite (bozukluk) üstüne denemesi 1754'te yayınlanır. O zaman için bu bir başarıdır fakat daha sonra yitip gider ta ki yeni nesil tarihçiler tarafından yakın zamanda yeniden keşfedilene kadar. Ve şimdi bize sesleniyor aslında; eğlenceli,

doğrudan ve oldukça pozitif bir şekilde. William Hay'e bir program ayırıyoruz, böylelikle sesini duyabileceğiz.

WILLIAM HAY (deformite üzerine denemesinden) (AKTÖR)

5 feet kadar eksiğim, sırtım annemin rahminde bükülmüş. Bebekliğimde benimle ilgilenenler, tüm hassasiyetleriyle doğanın hatalarını düzeltmek için her türlü ustalığı denemişler fakat nafile. Gizlemeye dair çabaları fayda etmeyince, herhangi alay veya hor görmeye karşı beni hakiki bir cesaretle silahlandıracakları yerde, kişiliğimden utanmayı öğretiler. Bu durum ilk zamanlarda çok güçlük çekmeme neden oldu ve de bu zayıflığı alt edebilmem için yıllar geçmesi gerekti.

PETER WHITE

Ve sonra William Hay 60'lı yaşlarının başlarında kaleme aldığı deformite üzerine denemesine başlar. Swansea Üniversitesi'nden David Turner, bunu bir referans yayın olarak görmektedir.

DAVID TURNER

Bence benim Hay'in kitabında en çok sevdiğim şeylerden birisi 18. yüzyılda Londra'da fiziksel engelli birinin canlı bir deneyimini tasvir ediyor olması. İnsanlar size karşı vurdumduymazken, kimi zaman suistimal ederlerken, sokakta yürümenin nasıl bir şey olduğunun kuvvetli bir resmine erişiyorsunuz. Ama aynı zamanda Hay'in sakatlığıyla yaşama deneyiminden, kendisini sakatlığını bir utanç Kabul etmesi öğretisinden sıyrarak nasıl görmeye çalıştığını gerçekten anlıyorsunuz. Bunun, onu nasıl daha iyi bir insan yaptığını da...

WILLIAM HAY (AKTÖR)

Kalabalık içinde sırtım yakındaki uzun birinin dirseğine rahatlık sunarken, ben ayaklar altında ezilmeme veya bastırılma tehlikesiyle karşı karşıyayım. Onlardan sonra, bir ülke fuarına, horoz çukuruna, ayı bahçesine veya sefih benzeri meclislere çekildiğimde, bir gemi enkazı tehlikesinden kaçan kişinin zevkini hissederim. Bir defasında kazaara en büyük generallerimizden birine at bombacısı birliklerine kadar eşlik ettim. Daha önce hiç uzun adamlarının arasında onunla yürürkenki kadar mütevazı olmamıştım, başlıkları daha da uzun yapıyordu onları. Bir solucan gibi görünüyorum.

PETER WHITE

Hakikaten çok ilginç çünkü sınırda dolaşmak zorunda, kendisine gülüyor ve orada kendisini yakalıyor gibi ve bu öfke ve kararlılık çakışlarını duyduğunuz da oluyor.

Manchester Üniversitesi'nden Naomi Baker

NAOMI BAKER

William Hay, ilginç bir karaktere sahip ve denemesi çelişkilerle dolu. Yani söylediğiniz herhangi bir şeyin tamamen zıttını söyleyebilirsiniz. Bence kendi tabiriyle deforme (bozulmuş) bedenine dair yargılarını içselleştirdiği geniş bir yer tutuyor. Ve de kendisiyle dalga geçilmesi gerektiğini neredeyse Kabul ediyor ve kendi kendisiyle de dalga geçiyor, öyle değil mi, hemen hemen karşı gelen ve de control altına alan bir yolla.

PETER WHITE

Bu, sizce bugün bir grup sakatın bir diğer grubu mahkum ettiği 'kabul görmek için kendini aşağılama' davranışının erken formu mu? "Neye güldüğünüzü biliyorum, gülebilirsiniz de." gibi. Anlıyor muyum?

NAOMI BAKER

Bence denemesinde bir noktada "Tüm yaptığın bir adam gibi istismarı taşımak, bir Hristiyan gibi affetmek ve en başta kendin kendinle alay ederek karşılamak." diyerek açıkça Kabul etmiş oluyor. Kabul ediyor ve açıkça ödün vermiş ve zor bir hal içinde.

WILLIAM HAY (AKTÖR)

Çocukluğumda dans hocalarından hep tiksiniyordum, beni zorladıklarında derslerinden uzak durmak için tüm kaytarma yollarını denerdim. Nihayetinde kendimin farkına vardığımda, ne huysuz bir denek üstünde çalışmak zorunda kalmışlardı. Alay ve hor görme bozukluğun (deformite) kati bir sonucudur ve neticede kişi bundan kaçamaz, aldırılmayı da öğrenmesi gerekir.

PETER WHITE

Hay, bedeni tarafından belirlenmek istemeyebilir, fakat bedenini çok ciddiye alır; diyet ve egzersiz üstüne görüşleri hükümetin sağlıklı yaşam tarzı rehber dizisi içinde yoktur.

WILLIAM HAY (AKTÖR)

Haşhaş mantarı efektleri, mücadele sesleri

Hayır teşekkürler beyefendi!

En küçük likörlerin, en küçüğünün en iyisi olduğuna, asla iyi bir kase punçun olmadığına, iyi bir şişe şampanya, burgundy veya claretin de olmadığına iman etmişimdir. En iyi akşam yemeği bir tabak olandır, çabuk olması bir belediye başkanının şöleninden daha iyidir.

NAOMI BAKER

Burada bence oldukça radikal bir noktaya değiniyor, deformite (Tekrar söylemek gerekirse bu onun bedenini tariflemek için kullandığı tabir) yani deformite, hastalık veya sağlığın kötü olmasıyla aynı şey değil. Bu, bizim için açık olsa da ve söylediklerinin en derinine gitmek oldukça zor olsa da, Bence kültüründeki normatif bedenden düzensiz veya sapsmış olma halini sağlıksızlık ve hastalık ile çokça ilişkilendiren oldukça güçlü bir fikre karşı çıkıyor. Ve de güçlü bir şekilde gerçek bu değil diyor, o yalnız sağlıksız değil, aynı zamanda esasında normdan çok daha sağlıklı.

WILLIAM HAY (AKTÖR)

Sağlığın büyük oranda başka bir koruyucusu ise ölçülü egzersiz. Günde ortalama 50 mil kadar biniş yapardım, ya da 20 mil yürürdüm.

Şimdi bedensel bozukluğun, kişinin şansı üzerindeki etkisini bir düşünelim. Alt sınıf içerisinde çoğu meslekten ve işten mahrumdur, asker olamaz, denizçi olamaz, gemi armasına tırmanamaz. Daha yüksek bir hayat içinse, avukat olamayacak kadar vasattır, barın üzerinden zorlukla seçilir. Zihninin gelişmesi, tek mülküdür. Olimpik Oyunlarında taç giyemez ama onları kutlayan bir şair olabilir.

PETER WHITE

Geçen yıllardaki paralimpiklerde ne yapardı, merak ediyorum! Winchester Üniversitesi'nden Chris Mounsey, yakın zamanda Hay çalışması için geldi.

CHRIS MOUNSEY

Bize fikirler listesi veriş biçimini sevdim; yani sakatsan bir dans hocası olmanın mümkünü yoktur fakat okul ustası olursun; bir aktör olamazsın ama oyunların yapımcısı olabilirsin; meslek anlamında bir elçi olamasan da bir tüccar olabilirsin; bir asker olamazsın fakat bir strateji uzmanı olabilirsin. Diyor ki “Neyiniz varsa kullanın, beyninizi kullanın, sakat olmayan parçanızı kullanın.”

PETER WHITE

Yine modern öyle değil mi? Neyin varsa alıp belki sakat biri olarak işini kaybettiğinde, diğerlerine “Hala şirketinizde çalışabilirim çünkü başka şeyler yapabileceğimi anlıyorum.” demek fikri bu.

CHRIS MOUNSEY

Kesinlikle, benim görmem sakatlandığında bana sorulan ilk şeylerden birisi: emekli olacak mıydım? “Neden, emekli olursam başka bir şey yapabilecek miydim?” Allah aşkına hayatım işim benim, bırakın ne yapabiliyorsam yapayım.

PETER WHITE

East Sussex'de Seaford'a bir parlamenter olarak Hay'in başarılı bir kariyeri vardı. Deformite Üzerine Denemesi'nin yanı sıra, yoksulluk sorunuyla ilgili siyasi bir kitapçığının iki basımını yayınladı. Bir politikacı olarak sakatlığının, düşüncesine nasıl bir etkisi olduğunu merak ediyorum. Hertfordshire Üniversitesi'nden Tim Hitchcock.

TIM HITCHCOCK

Hayal kırıklığı ya da şaşırtıcıdır ki, parlamentoda yaptıklarıyla sakatlığının çok az ilgisi var ve onun en bilinen parlamento çalışması, 1736'da eski Yoksul Yasa'nın reformu için teşvik ettiği bir tasarıdır. Aslında Hay, düşkün evlerinin çoğaltılması için uğraşıyordu.

PETER WHITE

Yani bu, hiçbir şekilde gerçekte savunmasız insanları güçlendirmeye çalışmak olmuyordu, böyle diyebilir miyiz?

TIM HITCHCOCK

Tabii ki hayır, bu tamamen insanları çalışmak için discipline etmek üstüne.

PETER WHITE

Yani, sakat insanları kapsar mıydı?

TIM HITCHCOCK

Hiçbir ayırım yapmadılar.

PETER WHITE

Kastini ettiğim, ilginç olanın Hay sonunda broşürünü yazdığına, sakatlık fikrinin ve sakatlığın nasıl görüldüğünün modern tabirle epeyce algısal olduğu. Fakat söylediklerinizden sanki diğer insanların çoğu için de uygulanır kabul etmiyormuş gibi anlaşılıyor.

TIM HITCHCOCK

Kitapçık, olağanüstü ve güzeldi ve birçok anlamda psikolojik bir keşifti de ama bu fikirlerden herhangi birini yoksullarla empatik bir etkileşime girmek için kullandığını düşünmüyorum.

NAOMI BAKER

Hakikaten burnu havada biri maalesef, Canavarlık ve deformite fikirlerini avam, amiyane şekilde dışa vurur. Onların belirginleşmiş karınlarından, bunun, onların düşkünlüğünün ve iştahının işareti olduğundan, onların çirkin olduğunu, sağlıksız olduğunu gösterdiğinden bahseder.

PETER WHITE

Yani, bir anlamda, “Sakatlık kıvancı” gibi ifade edebileceğimiz oldukça modern fikirler öne sürüyor, böyle sözler kullanmadan tabii. Bir yanı böyle, diğer taraftan ise bu düşünce kendisini aşağılayanlardan daha üstün kılıyor onu.

NAOMI BAKER

Kesinlikle, çünkü kendi zihniyle yaşadığını düşünüyor. Denemesinin esas kısmında kendisini tanımlamak için kullandığı son ifadelerinde “rasyonel bir yaratık” olduğunu söylüyor. Böyle de görülmek istiyor, o rasyonel bir yaratık, o kendisinin kontrolünün yine kendisinin elinde olduğu biri. Güzelliği ve sağlıklı olmayı bu şekilde tanımlıyor ve kendisinin sağlıklı olduğunda ısrarcı, kültür onu tanıyacak ve onu tanıyacak olan deform ve çirkin olmayan insanlar.

PETER WHITE

William Hay, kimi açılardan sakat alanında pek iyi bir rol model sayılmaz, zamanının oldukça varlıklı kimselerinden biri. Yine de Chris Mounsey'ye göre Hay, sakatlar için şu an ilham verici olmayı sürdürüyor. Sakatlık, onunla bir ses (bir söz)keşfetmiş.

CHRIS MOUNSEY

Bence bayağı karışık çünkü mutlak bir şekilde baş etmek zorunda olduğun ve sana verilen bedenle yaşamak zorunda olduğun algısı var.

Öte yandan, korkunç bir eşitsizliğin olduğu algısı de mevcut, “Tüm yergileri taşıyan rölyef heykeldeki sırt” dediğinde anlıyoruz bunu. Eğri büğrü bir sırtı olduğundan, insanlar onunla eğleniyorlardı, gördüğü muameleden ötürü insan içine çıkmaktan nefret ediyordu. Utanç vericiydi. Bu yüzden işte sakatlık tarihi önemli! İstiyoruz ki herkes bizim insan olduğumuzu, geçmişte de insan olduğumuzu bilsin.

PETER WHITE

Chris Mounsey ve bu programları yapmak saklı tarihin ne kadar önemli olduğunu bana farkettiler. Görünüşünü beğenip beğenmediğimize göre insanların değerleriyle ilgili çıkarım yapışımıza özellikle hayret ettim bu hafta. Üstelik yüzyıldan yüzyıla güzellik kavramları değişti. Ve de caka satarak yürüyen, işaretlerini bırakan sakatlar her daim oldu.

SİZ HİÇ BÖYLE BALE İZLEDİNİZ Mİ?

Nurşen Sunar Korkmaz

nsunarkorkmaz@gmail.com

Sayı: 73, Mart 2020

Merhaba sevgili EEEH Dergi okurları.

Geçtiğimiz Pazar Kadıköy Süreyya Operası'nda eşi benzeri az görülmüş bir sanat etkinliği gerçekleştirildi. Fındıklı Rotary Kulübü, Sesli Betimleme Derneği ve İstanbul Devlet Opera ve Balesi ortaklığıyla düzenlenen bu muhteşem etkinlikten edindiğim izlenimleri sizinle paylaşmak istiyorum.

Ünlü yazar Alexander Dumas'ın aynı adlı romanından uyarlanan ve İstanbul Devlet Opera ve Balesi tarafından sahnelenen Üç Silahşor Balesi, 8 Mart Pazar günü sesli betimlemeli olarak izleyicilerin beğenisine sunuldu. Dünyada başka bir örneği olmayan betimlemeli balenin, Ülkemizde ikincisi gerçekleştirildi. İlk olarak Fındıkkıran Balesi, sesli betimlemeli olarak sahnelenmişti. Üç Silahşor Balesi'ni izlemeye gitmeden önce, konusu hakkında bilgi edinmek için internette biraz araştırma yaptım. Şimdi siz de bu yazıyı okurken, "Acaba nasıl bir oyundu, konusu neydi?" diye düşünüyorsanız, aşağıdaki bağlantıdan bilgi edinebilirsiniz.

<https://www.operabale.gov.tr/tr-tr/Sayfalar/workdetail.aspx?EserKodu=2124>

Gelelim gösteri gününe. Evden büyük bir merak ve heyecanla çıktım. Oyundan bir saat önce salona ulaştım. Amacım, oyun öncesinde sergilenecek olan bale kıyafetlerini ve aksesuarlarını, dokunarak incelemektir. Erken gidince, kısmen de olsa amacıma ulaştım ve cansız mankenler üzerinde sergilenen bale kıyafetlerini ve aksesuarlarını rahat rahat inceledim.

Balerinlerin kıyafetleri, çoğunlukla tülünden yapılmış ve boncuklarla süslenmişti. Etek boyu, diz hizasındaydı. Ayakkabıların uç kısmı, kareye benziyordu. Yumuşak bir dokuya sahip olan ayakkabıların arkası açık ve bilekten bağlamalıydı. Baletleri inceleme fırsatı bulamadığım için balet kıyafetleri hakkında detaylı bilgi veremeyeceğim.

Balerinlerin hangi kıyafetlerle sahnede olacaklarını bilmek, oyunu kafamda somutlaştırmak anlamında çok işime yaradı. Sonrasında, salonu ve sahneyi betimleyen

görevlileri dinlemeye koyuldum. Salon, oyunun konusuna uygun olarak dekore edilmişti. Hemen hemen her şey kırmızı tonlarla bezenmişti. Tavanda ve duvarlarda döneme özgü figürler vardı. Sahneye, salonun sağından ve solundan çıkan basamaklar bulunuyordu ve bu basamakların arasında orkestra çukuru denilen bir alan yer alıyordu. Yaklaşık iki metre derinliğinde olan bu alan, izleyicilerin bulunduğu yerden görünmüyordu ama sahneye çıkıldığında görülüyordu. Sahnede de oyunun kurgusuna uygun olarak hazırlanmış çeşitli aksesuarlar vardı. Örneğin, bir masada kadehler ve bir sürahi vardı. Tüm bunlar ahşaptan yapılmıştı. Sahne ve salon betimlemesinin ardından oyun başladı.

Oyunu; gören, görmeyen herkes aynı anda izledi. Biz bir kulaklık yardımıyla betimlemeyi dinledik. Betimleme, çoğunuzun artık yakından tanıdığı Emine Kolivar tarafından yapıldı ve tam anlamıyla mükemmeldi. Son derece görsel olan bir sanat etkinliğini betimlemeli olarak izlemek, tarif edemeyeceğim kadar keyifliydi. Bir kez daha anladım ki Sesli Betimleme Derneği'nin ve Emine Kolivar'ın betimleyemeyeceği bir şey yok.

Dans figürlerini anlatmaya çalışmak, ne kadar zormuş. Şimdi bu yazıyı yazmaya çalışırken, sevgili Emine'yi çok daha iyi anlıyorum. Şairin dediği gibi "kelimeler kifayetsiz" kalıyor adeta. Yine de aklımda kalan anekdotları elimden geldiğince aktarmaya çalışayım sizlere. Sürçülisan edersem, affola.

Öncelikle altını çizmeliyim ki Emine Kolivar; filmleri betimlerken sesini olayların akışına ve ortama göre nasıl ayarlıyorsa, baleyi betimlerken de dans hareketlerinin ritmine ve müziğe göre sesini öyle tonladı. Dans hareketlerini betimlerken, bu hareketlerin defalarca yapıldığından ve kendisinin bunu anlatmakta yetişemediğinden söz etti. Balerinler çoğunlukla parmak uçlarında dans ederken, baletler yere tam basıyormuş. Tüm hareketler, oldukça nazik yapılmış. Sanatçılar, oyunun konusunu dans hareketleriyle anlatıyordu. Dans hareketlerini, mümkün olduğunca detaylı bir biçimde anlatmaya çalıştı. “Bacağını 90 derece yukarı kaldırdı, havada üç kez döndü, etekleri kat kat ve döndükçe mükemmel bir görüntü ortaya çıktı, yüz ifadesi kızgın...” gibi ifadeler kullandı. Sanatçıların kıyafetlerini de betimledi, “Kırmızı renk bir elbise giymiş, şapkası siyah renk, altı balerin aynı anda dönüyor, şu an sahnede hiç hareket yok.” gibi ifadeler kullandı. Bu arada baletlerin ellerindeki kılıçlardan ve kimi sahnelerde onları birbirlerine vuruşlarından söz etti. Oyun sonrasında, gören izleyicilerle konuştuğumda, “Biz anlatılan konuyu algılayamadık, sadece güzel bir dans izledik.” dediler. Görmeyenler ise, konuya da hakimdi. Hele bir de gösteriye benim gibi oyun

hakkında bilgi edinip giderseniz, Emine Hanım'ın muhteşem betimlemesiyle her şeyin somutlaştığını ve tadına doyumaz bir seyir yaşayacağınızı garanti edebilirim.

Hayatın her alanında erişilebilir ve eşit bir paylaşım mümkün. Yeter ki yapılmak istensin ve yeter ki biz talep edelim. Sanatta, iş yaşamında, eğitimde, sporda ve aslında yaşamın her alanında yer alalım ve eksiklikleri tespit edip dillendirelim. Hayal kuralım ve hayallerimizin gerçekleşmesi için mücadele edelim ki daha eşit, erişilebilir ve engelsiz bir hayat mümkün olsun.

KULLANIMI KOLAY VE ÜCRETSİZ BİR MEDYA DÖNÜŞTÜRÜCÜ

Ramazan Derin

rramazanderin@gmail.com

Sayı: 73, Mart 2020

Başlıktan da anlaşılacağı gib

i anlatacağım program ile videodan sese, sestene sese, videodan videoya dönüşüm yapabilirsiniz. Bu programın En basit kullanımına bir kaç örnek vermek gerekirse; telefonunuzdan aldığınız farklı formattaki ses kayıtlarını mp3'e dönüştürmek, formatını değiştirmek İsteddiğiniz dosyaları toplu halde kolayca istediğiniz bir medya formatına dönüştürmek, işinize yaramayan videoları sadece ses haline getirip alandan tasarruf etmek. Bu kadar tanıtım şimdilik yeter sanırım, daha fazla bilgi isteyenler Google'a programın ismini yazarak detaylı bilgiye ulaşabilir.

<http://www.pcfreetime.com/formatfactory/index.php?language=en>

bu linke girip download site 1 linkiyle programı indirebilirsiniz. Alternatif olarak kendi istediğiniz bir siteden de dosyayı indirmek mümkün.

Yukarıda yazdığım site, programın kendi sitesi olmasına rağmen, download olarak geçen bir link var, o linkte virüs programım uyarı verdi ve farklı bir dosyaya yönlendiriyor sanırım, muhtemelen siteye gömülü reklamlarla alakalı bir şey olabilir. Bu yüzden download site 1 linkinden dosyayı indirmeye dikkat edin.

Programı kurarken, ilave yazılım kurmak istiyor, ilave bir yazılım kurmamak için "çöp" seçeneği karşımıza geldiğinde onu seçersek, bilgisayarımıza gereksiz bir program kurmamış oluruz. Bunun dışında Program kurulumu çok klasik olduğu için detayına inmemize gerek yok. "Kabul ediyorum" ve "Kur" seçeneklerinden oluşan klasik bir kurulum ekranı.

Programın kullanımı da kurulumu kadar kolay. Dönüştürmek istediğimiz dosyanın üzerine geliyoruz, "application" tuşu ya da "shift f10" tuşlarını kullanarak içerik menüsünü açıyoruz. Sonra Gönder alt menüsünden format factory'yi bulup etkinleştiriyoruz. Açılan pencerede Aşağı yukarı oklarla dosyayı dönüştürmeyi istediğimiz formatı buluyoruz ve

ardından “tap” tuşu ile ilerleyerek çıktı klasörünü buluyoruz. Burası, dosyamızı nereye kaydedeceğimizi seçebileceğimiz alan.

Bende varsayılan olarak seçili olan seçenek: output to source file folder “dönüştürme yaptığımız dosya ve yeni dosyamızın aynı klasörde olması için kullanabileceğimiz seçenek.” Eğer dosyamızı farklı bir konuma kaydetmek istersek, “end” tuşuna basarak klasör seçme ekranına ulaşıp farklı bir konuma dosyamızı kaydedebiliriz.

Son olarak “tap” ile dolaşmaya devam edelim ve “tamam-başla” düğmesini bulup işlemimizi “boşluk” tuşunu kullanarak başlatalım. Dosya dönüşümü tamamlandıktan sonra, program kendiliğinden kapanacaktır.

Örnek olarak ben video.mp4 Dosyamı mp3 formatına dönüştürürken izlediğim yolu tek tek yazayım:

“İçerik menüsü” tuşuna bastım ve yukarı oklarla “gönder” alt menüyü buldum. “Sağ ok” yaptım ve “gönder” alt menüdeki öğelere ulaştım. “F” harfine format factory’yi duyana kadar bastım ve ekran okuyucum “format factory” dediği zaman “enter” tuşuyla format factory’yi etkinleştirdim. Karşıma video.mp4 adlı format factory penceresi açıldı. Burada iki kez “sol ok” yaptım ve ağaç görünümündeki video öğesini kapattım. İki kez “aşağı ok” yaptım ve ekran okuyucum bana mp3’nin üzerinde olduğumu söyledi. Buradaki format listesinin farklı sıralanması durumuna karşılık siz, mp3’yi duyana kadar “aşağı ok”la ilerleyebilirsiniz. Mp3’nin üzerine geldikten sonra, “tap” tuşuyla “tamam-başlat” düğmesini buldum ve “enter” tuşuna bastım. Ekran okuyucum bana “format factory x64 5.1” dedi. Ve birkaç saniye içerisinde kendisini kapattı. Dönüştürdüğüm videonun olduğu pencereye gittiğimde ise, video.mp3 dosyasına klasör içerisinde dolaşarak ulaştım.

Notlar:

- Değiştireceğimiz dosyanın formatını seçtikten sonra “tap”larla dolaştığımız ekranda ayarları “boşluk”la açarak Dosyanın kodeğini ya da kalitesini değiştirmek mümkün ancak Format factory kullanarak elinizdeki dosyanın kalitesini yükseltemezsiniz.
- Dosyanın kalitesini düşürmek için yukarıda anlatılan şekilde dosyayı dönüştürecek formatı ve dosyayı kaydedeceğimiz yeri seçiyoruz. Ardından “tap” ile dolaşarak “ayar” düğmesine tıklıyoruz. “Tap”la dolaşarak “tamam” düğmesini buluyoruz. Bir kez daha “tap” yapıyoruz ve karşımıza dosya kalitesini seçebileceğimiz alan geliyor. Burada çevireceğimiz formata göre en az üç farklı seçenekle karşılaşırız. Seçenekler kendini anlatıyor zaten; “düşük, orta, yüksek”. Kalite düşürmek istiyorsak “düşük” ya da “orta” kaliteyi seçebiliriz. Gerekli seçimi, “aşağı yukarı ok”larla dolaşarak yaptıktan sonra “tap”

tuşu ile dolaşıp “tamam” düğmesine tıklıyoruz. Tekrar “tap”la dolaşıp “tamam-başlat” düğmesine tıklarsak, dosya kalitesini değiştirmiş ve dosyamızın dönüştürme işlemini başlatmış oluruz.

- Dosyayı ya da klasörü format factory’ye gönderdikten sonra açılan alan, bazen direkt olarak dosya formatını seçebileceğimiz alan değil de önce ses mi yoksa video mu dönüştürmesini seçebileceğimiz ağaç görünümü olabiliyor, bu durumda dosyamızı dönüştürmek istediğimiz formata göre ses ya da videoyu “aşağı yukarı ok”la buluyoruz ve iki kez “sağ ok” yaparak dosyanın türünü seçeceğimiz alana ulaşabiliriz.
- Programın toplu dosya dönüştürme özelliği de var, bende ilginç bir şekilde çalışmadı. Kullandığım sürümden ya da benim bilgisayarımda olan bir problem nedeniyle olabilir. Kendi bilgisayarınızda bu özelliği deneyip çalışıp çalışmadığını deneyebilirsiniz. Bu özellik, benim bilgisayarımda da eskiden çalışıyordu. Bir klasör içerisine sadece dönüştürmek istediğimiz dosyaları kopyalayalım, ardından oluşturduğumuz klasör üzerine gelip yukarıda anlattığım şekilde dönüştürmeye başlayalım. (içerik menüsü, gönder, format factory, dosyayı dönüştürecek formatı seçme ve son olarak başlat)
- Yukarıda bahsetmemiş olsam da programın resim ve pdf dönüştürme özelliği de bulunuyor, dönüştürme yaparken herhangi bir farklılık yok. Pdf dönüştürürken “document” kısmından “pdf txt., pdf excel, pdf-html” seçebilirsiniz. Program OCR yapmıyor, bu nedenle resim olmayan pdf’leri çevirmek için kullanmak doğru bir seçim olabilir.

SAĞLIĞINIZI KORUMAK İÇİN ÇORBA İÇİN

Gülcan Altun

guleycane@gmail.com

Sayı: 73, Mart 2020

Ömrüm boyunca Mart ayı, beni ayrı bir bunalıma sokan bir geçiş dönemi olmuştur her zaman. Belki de Nisan'ın hemen öncesinde olduğundandır. Zira "En karanlık an, şafak sökmeden önceki andır" demiş şimdi adını hatırlamadığım bir düşünür. Oysa bu yıl öyle değil ve şükür ki size bunalımımı yansıtmayacağım bu sene. Bundan ötürü de ayrı bir keyiflendim şimdi.

Bilirsin sevgili okuyucu, insan hayatta neler neler görüp geçiriyor. Benim için son günlerin en kayda değer, en eğlenceli konusu; kırk dört yıllık ev kadını olan annemin arayıp da telefonda benden çorba tarifi istemesi. Oysa, kimi yazılarımdan biliyorsunuz, mutfak işini çok sevsem de annemle aynı mutfağı kullanmak zorunluluğundan, çok da fazla bu alanda aktif olamayan biriyim ne yazık ki. Ben de annemin düştüğü, bana göre komik durumdan gaza gelip size bu ay bu çorba tarifini yazmaya karar verdim.

Önce, tarifi bulduğum kitap hakkında biraz bilgi vermek istiyorum. Kitap; "Mutfaktan Güzel Kokular Geliyor" projesi kapsamında 2440. bölge Rotaryan eşleri tarafından 2012-2013 Rotary döneminde TÜRGÖK için hazırlanmış.

Önsözdeki açıklamanın özeti ise şöyle: Rotaryan eşlerinin mutfaklarında uyguladıkları tarifleri, kolay uygulanabilir standart ölçülerle paylaşırlar. Değerli Yemek Şefi Ömür Akkor da verilen her bir tarifi, tek tek uygular ve son şekillerini verir. Ardından TÜRGÖK okuyucuları için kitap haline getirilir ve hem kabartma olarak basılır hem de tarifleri veren Rotaryan eşlerince seslendirilir. Bu güzel yemek kitabı CD olarak abonelere gönderilir. Benim elime de bu ikinci CD şekli ulaştı. Pek de iyi oldu.

Kitapta, yanlış saymadıysam, yüz değişik tarif var. Çorbalardan salatalara, hamur işlerinden tatlı ve pastalara, balık ve et yemeklerinden pilavlara kadar pek çok farklı türde tarifi bulabiliyoruz. Bununla birlikte kimi genel bilgiler de veriliyor. Mesela gıdaların besleyici değerleri nez aman azalır? Satın alırken, saklarken, hazırlarken ve pişirirken nelere dikkat etmeliyiz? "Bunları internetten de kolaylıkla bulabiliyoruz" da diyebilirsiniz tabii. Ancak o yıllarda internet bu kadar gelişmemişti ve erişilebilir de değildi üstelik. Hala bile pek

çok sanal sitenin erişilebilirliğinin sorunlu olduğu düşünülecek olursa... Neyse bu yılın erişilebilirlik yılı olduğunu hatırladım ve içime bir umut serpildi. Neden olmasın?

Gene lafi ne çok uzattım değil mi? Altı üstü bir tarif vereceğim. Siz bir de beni konuşurken duyun. İnanmazsanız Burak'a sorun. Burak Sarı'ya. (Gülmekten yerlere yatma ifade simgesi)

Tarifimiz, bence en güzel çorba olan Ezo Gelin Çorbası. Önce malzemeleri sayarak başlayalım gelenek olduğu üzere.

Malzemeler:

1 su bardağı kırmızı mercimek

2 yemek kaşığı ince bulgur

1 adet orta boy kuru soğan

7 su bardağı su

2 yemek kaşığı un

4 yemek kaşığı sıvıyağ

2 yemek kaşığı domates salçası

1 yemek kaşığı kuru nane

1 tatlı kaşığı pul biber

1 çay kaşığı tuz

Yarım limon

Yapılışı:

Mercimeği, bol su ile yıkayın. Soğanı, rendeleyin ya da eziciden geçirin. Mercimeği, bulguru ve suyu tencereye koyun ve tencereyi ocağa yerleştirin. Soğanı ve tuzunu ekleyip

kaynamaya bırakın. Kaynayınca altını kısın ve üzerinin köpüğünü alın. Yaklaşık kırk dakika pişirin.

Pişmeye yakın, başka bir tavada yağı eritin ve unu eleyin. Kokusu çıkıncaya kadar unu kavurun. Salça, nane ve pul biberi ekleyin ve beraberce kavurun. Kavrulan salçaya kaynayan çorbadan bir kepçe ekleyin ve karıştırıp altını kapatın. Salçalı meyaneyi ağır ağır çorbaya ilave edin. Hepsini beraber bir kez daha kaynatın, karıştırın. Limonla servis edin.

Seslendirilmiş tarif aynı bu şekilde anlatıyor çorbanın yapılışını. Zaman içinde benim sağdan soldan duyduğum alternatif Ezo Gelin tarifleriyle harmanladığım kendi yaptığım sistemi anlatacağım şimdi sizlere. Yukarıdaki malzemelerle birkaç kez yaptıktan sonra artık tarife bakmaz oldum. Ancak şimdi tekrar dinleyince fark ettim ki ben unu tamamen unutmuşum. Ona rağmen benim çorbam da tariftekenden fazla su katıyor olmama karşın duru olmuyor. Sanırım sebebi, benim çoğu zaman yaptığım gibi malzemeleri abartıp bulguru normal silme kaşık ölçüsüyle değil de tepeleme ve üç kaşık koymamdan kaynaklanıyor. O da unun yerini alıp çorbayı topluyor.

Benim sistemimde öncelikle, ben soğanı rendelemiyorum. Küçük küp küp yemeklik gibi doğruyorum. Tencereye biraz sıvıyağ döküp soğanı acı kokusu çıkana dek biraz kavuruyorum. Ardından bolca yıkadığım kırmızı mercimeği ve bulguru ekleyip bir iki karıştırıyorum. Bu arada kimileri bulgurun yıkanmadığını söylese de ben çoğu kez mercimeği yıkarken üstüne koyduğum bulguru da onunla birlikte yıkıyorum.

Sonra, tarife göre yedi bardak ki ben genelde sekiz ya da dokuz bardak su koyuyorum. Tencerenin kapağını kapatıp kaynamaya bırakıyorum. Ancak şu köpük alma işini bir türlü kafamda toparlayamadım. Bu işi körcül olarak nasıl yapabiliriz? Aslında mutfak egemenliğim tam olamadığı için yapamıyorum belki de. Becerebilen varsa, nasıl yapıldığı konusunda yol gösterirse çok sevinirim.

Çorbaya dönecek olursak; Kaynadıktan sonra, altını kısıyorum ve saate bakıp kırk dakika hesabını işletiyorum. Yani kırk dakika pişmeye bırakıyorum. Bu sırada, tuzu ilave ediyorum. Ben tarifte olmayan ve mercimek ile bulgur söz konusu olduğunda ilk akla gelen baharat olan kimyonu da bir tatlı kaşığı kadar katıyorum.

Ben, biraz ağır iş yaptığımdan, bu sırada meyanemi yapacağım tavamı hazırlamaya girişiyorum. Tavanın dibine biraz yağ döküyorum. Biz zeytinyağı kullanmaya alışık olduğumuzdan, bunu tercih ediyoruz ama tereyağı daha lezzet verebilir ve isteyen tereyağı da

kullanabilir. Sonra, iki kaşık domates salçasını da ekliyorum. Son on dakika kala tavanın altını yakıp yağ ve domates salçasını bir güzel kavuruyorum.

Üzerine kırmızı pul biberi atıyorum. Hatta ben tarifte olmayan şekilde bir çay kaşığı kadar da karabiber de katıyorum. Biraz çevirip bir yemek kaşığı naneyi de ilave ediyorum. Nananın kavruk kokusu burnuma gelince kaynayan çorbadan birazcık tavaya alıp karıştırıyorum. Tencerenin altını kapatıp el blenderi ile bir güzel çektiyorum. Böylece soğanlar ve ihtimal dahilinde salça topaklaşmışsa parçalanıyor ve içerken insanın ağzına gelmiyor.

Söz konusu çorbayı özellikle, birkaç ay önce kaybettiğimiz bir aile dostumuzun cenazesi ile halk arasında kullanılan ifadeleriyle, kırk ve elli iki mevlitleri sebebiyle annemin evde olmadığı günlerde sık sık yaptım. Çoğunlukla ortak olan tanıdıklar da mevlit sonrası bize gelince çorbamdan içtiler ve pek beğendiler. Dilerim sizler de beğenirsiniz. Şimdiden afiyet olsun. Dener ve yorumlarınızı ileti adresime gönderirseniz, ayrıca mutlu olurum. Gelecek ay görüşmek dileğiyle.

Not: Sonuç bölümüyle birlikte tam televizyon usulü yemek programı formunda olmadı mı tarifim?

6. BEYAZ BASTON VE ERİŞİLEBİLİRLİK FESTİVALİNDEN İZLENİMLER 5

6. Beyaz Baston ve Erişilebilirlik Festivali Gönüllüleri

Sayı: 73, Mart 2020

“Ne sınıflandır ne sınırlandır!” ifadesinin benim için ne kadar etkileyici olduğunu dile getirmeliyim öncelikle. Bir slogan ne kadar derin olabilirse, o kadar derin ve kapsayıcı... Festivalin maalesef Güney’deki kısmında yer alamadım, akşam konferans kısmında görevliydim. Güney’e gelebilseydim çok daha farklı bir tecrübe yaşayabilirdim biliyorum ama akşam konferans sırasındaki tecrübelerim de benim için çok değerliydi. İnsanların hayata, iletişime ve bilgiye dair arzusunun duyulardan ne kadar bağımsız olduğunu anlamıştım ve oraya gelen her bir kör insanın hayata yaklaşımına hayran kaldım. Sınırlandırmaları yapan insanları belli bir sınıflandırmaya koyan bizlerdik; benim şaşkınlığım ve hayranlığım ise, zihnimde oluşan bir sınırlandırmanın sonucuydu aslında bunu biliyordum. Hiç farkında olmasam da insanların göremediği takdirde, ne yapıp ne yapamayacaklarına dair resimler çizilmişti kafamda. Gözlemlediklerim ve kurduğum iletişim sonucunda bu resimler bir bir silindi zihnimden ve festival sonunda kendime şu cümleyi tekrarlıyordum: 'Ne sınıflandır, ne sınırlandır'...

Beyaz Baston Festivali, üniversitemizin yaptığı, farkındalığı ve empatiyi artırmak için düzenlenen mükemmel bir etkinlikti. Ben de bu etkinliğe katılarak her an, her yerde karşılaşılabileceğimiz bir durum olan görme engelli arkadaşlarımızı bir nebze anlama fırsatı yakalamış oldum. Görme yetisi kaybının bir engel değil, tam tersine insanlığa farklı kazanımları olduğunu fark ettim. Festival sırasında oynamaktan büyük keyif aldığım goalball oyunu, bu muhteşem kazanımlardan sadece biri. Ayrıca, festival sırasında sanılanın aksine, görme engelli arkadaşlarımızın dünyaya karamsar değil, diğer birçok insandan daha güzel ve daha iyimser baktığına, onları daha yakından tanıyarak bizzat şahit oldum. Bunların yanı sıra, herhangi bir şekilde engelli sınıfına koyulan insanların, aslında hiçbir engeli olmadığını, tam aksine kendine “normal” sıfatını yakıştıranlar tarafından önlerine engel olarak çıkarıldığını

gördüm. Çok keyif alarak katıldığım ,dünyaya çok farklı bir bakış açısıyla bakan birçok insan ile dost olma fırsatı yakaladığım bir etkinlik oldu. Kısaca, bu festival bana, bu hayata bambaşka bir yorum getiren sayısız güzel insanı tanıma fırsatı verdi. Ayrıca, bir daha ki senelerde gönüllü olarak tekrar yer alma isteği, etkinlik bitmeden aklıma koyduğum ilk şeydi.

Ben bu yıl festivale katılamadım ama geçen senekine katılmışım. Benim için harika bir deneyim olmuştu. Çünkü benim bulunduğum stantta wewalk'u olan görme engelli insanlar vardı ve onlarla ilk kez bu kadar yakın olma fırsatı bulmuştum. Bana çok şey öğretmişti. Önceden sağdan soldan duyduğum şeylerdense, birebir konuşarak, iletişim kurarak daha çok şey idrak edebildiğimi fark ettim. Bu yüzden, eğer bir farkındalık planı yapılacaksa, bu gözleri bağlayıp kör gibi yapmakla vs olmaz, o insanlarla konuşarak, gözlemleyerek gerçekleşir. Ben bir farkındalık planı yapsaydım, insanların engel gruplarındaki insanlarla uygun koşullarda buluşup konuşmasını vs sağlayarak yapardım sanırım.

Cuma günü GETEM standında tüm gün görevliydim. Festivalden önce iyi geçeceğini tahmin ediyordum ama bu kadar güzel olacağını, farklı bir bakış açısı kazandıracığını beklemiyordum. Bütün gün görevli olmama rağmen sıkılmamamın bir sürü nedeni oldu; birbirinden güler yüzlü, pozitif insanlarla tanıştım, hiç denemediğim şeyleri denedim ve çok şey öğrendim, çok şey gözlemledim. Görme yetisi olmayan insanların engellenmesinin asıl nedeninin biz olduğumuzu, onların tek başlarına her şeyin üstesinden gelebileceğini, yardıma muhtaç olduklarını sanmamızın çok büyük bir yanılğı olduğunu bizzat tecrübe ettim. Özellikle GETEM'i kimseye yeni baştan anlatmamıza gerek kalmaması, en çok etkilendiğim şey oldu; gelen herkes ya üyeydi, kitaplar dinlemişlerdi,ya önceden duymuştu. Erişilebilirliği sağlayınca, hiçbir şey imkansız ve engel değil; onu daha iyi idrak ettim.

Festival kapsamında Cumartesi günü tüm gün boyunca yemek standında görev aldım. Konumum dolayısı ile stanttaki asistanlığımın, işin aslına bakıldığında, çok da gerekli olmadığını farkına vardım çünkü yardımcısı olduğum kişi/kişiler aslında çok yeterli bireylerdi ve bana hemen hemen hiç ihtiyaç duymuyorlardı. Bu durumun sadece benim standıma özgü olmadığını, diğer standları gezerken de fark ettim. Sokakta yardım etsem mi etmesem mi ikilemi yaşamamın çok yaygın olduğu bir konumda, görme engelli bireylerin aslında hayatlarını üzerlerine titrenilmeden de idame edebileceklerine tanık oldum. Güncel gözlemlerimin yanı sıra, işin politik boyutu ilgimi çekiyor. Toplumda yardım edilmesi gereken bir kesim olarak yaftalanan görme engellilerin, kendi festivallerini kendi başlarına organize etmeleri çok ciddi bir duruş aslında. “Nothing about us without us!” ilkesinin işlediği bir organizasyonun yalnızca bedensel engelli kesimler için değil, toplumun ezilen veya eksik görülen kesimleri için de örnek teşkil edeceği inancındayım. Çünkü biliyorum ki hiçbir çoğunluk kendileri gibi olmayan bir kesime hak verme eğiliminde değildir ve bu kesimler için hayati derecede önem teşkil eden meseleler, “onlardan olmayanlar” ın vicdanına, merhametine veya düşüncesine bırakılamayacak kadar hassastır.